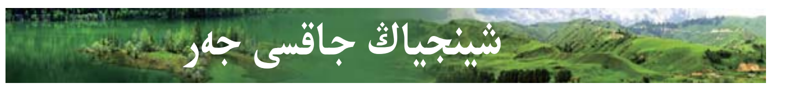

2023 ـ جىلعى "قىسقى كوركەم كورىنىس" اتىنداعى مەملەكەتتىك ساياحاتتى ۇگىتتەۋ، جالپىلاستىرۋ قيمىلى حوتاندا وتكىزىلدى

شينجياڭ بۇكىل ەلگە قىسقى ساياحات "ۇسىنىس حاتىن" جولدادى

انار بولات \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **رىن جياڭ** 10 ـ ايدىڭ 24 ـ كۇنى حوتاننان حابارلايدى. 10 ـ ايدىڭ 24 ـ كۇنى 2023 ـ جىلعى "قىسقى كوركەم كورىنىس" اتىنداعى مەملەكەتتىك ساياحاتتى ۇگىتتەۋ، جالپىلاستىرۋ جانە "شينجياڭ جاقسى جەر" اتىنداعى 19 ولكە، قالانىڭ ساياحاتتى جالپىلاستىرۋ ارقىلى شينجياڭعا كومەكتەسۋ قيمىلى حوتان قالاسىندا وتكىزىلدى، بۇل "جۇڭگونى ساياحاتتاۋ، تاماشا تۇرمىس" مەملەكەتتىك ساياحاتتى ۇگىتتەۋ، جالپىلاستىرۋ قيمىلىنىڭ قىسقى ٴبولىمى.

بىيىل مادەنيەت جانە ساياحات مينيسترلىگى "جۇڭگو كوكتەمى"، "جازعى ەركىن ساياحات"، "تاۋ ـ وزەندەردىڭ كۇزگى كەلبەتى" سياقتى ماۋسىمدىق ساياحاتتى جالپىلاستىرۋ قيمىلدارىن ىركەس ـ تىركەس وتكىزدى، بۇل رەتكى قيمىل ونىڭ "قىسقى ٴبولىمى".

سول كۇنگى قيمىلدا جۇڭگونىڭ قىسقى ساياحات نىسانالى جەرىندەگى سولتۇستىكتە "چاڭبايشان تاۋى كوركەم الابى" بار جيلين ولكەسى، وڭتۇستىكتە "جىلى دا جايلى" فۋجيان ولكەسى، باتىستا "دۋمانى دا ەركىن" جۇڭچيڭ قالاسى قاتارلى ۋاكىلدىك سيپاتقا يە ولكە، اۋتونوميالى رايون، قالالار ۇگىتتەۋ، تانىستىرۋ جۇرگىزدى، اۋتونوميالى رايون جانە بيڭتۋان، حوتان ايماعى دا تارتىمدى تانىستىرۋ جۇرگىزىپ، باياتاق تا كورىكتى شينجياڭنىڭ قىسقى كورىنىسىن ايگىلەدى.

قيمىل الاڭىندا تاعى مەملەكەتتىك 2023 ـــ 2024 كوڭىلدى ساياحات قار ـ مۇز ماۋسىمى باستالدى. جەر ـ جەر نازاردى مەملەكەت دارەجەلى قار شاڭعى ساياحاتى دەمالىس ورنى ايگىلى ماركاسىنا ۇزدىكسىز شوعىرلاندىرىپ، يننەرنەتتە ساياحاتقا قىزمەت وتەۋ تۇرى جانە مەديالار ارقىلى مەملەكەت ايگىلى ماركاسىنىڭ قالىڭ بۇقارا قابىلدايتىن، مويىندايتىن، ۇناتاتىن ساياحات ونىمدەرىنە اينالۋىن جەبەمەك. قيمىل كەزىندە جەر ـ جەر حالىققا ٴتيىمدى كوپتەگەن شارالاردى الا قويىپ، "دۋمانى قار ـ مۇز، قارلى دالا" رايىن قالىپتاستىرادى.

اۋتونوميالى رايوندىق مادەنيەت جانە ساياحات مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ ورىنباسار شۋجيى، ورىنباسار مەڭگەرمە باستىعى يان نايمين بىلاي دەپ تانىستىردى: اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەت ساياحات كاسىبىنىڭ دامۋىنا ايرىقشا ٴمان بەردى، جەر ـ جەردىڭ جانە قوعامداعى ٴار سالانىڭ قۇلشىنىسى مەن كوڭىل بولۋىندە، قولداۋىندا، شينجياڭنىڭ ساياحات كاسىبىندە قارىشتاپ دامىعان تاماشا جاعداي جارىققا شىقتى. بۇدان بىلاي شينجياڭ ساياحات كاسىبىنىڭ دامۋىن ۇزدىكسىز جەدەلدەتەدى، اسىرەسە، تاياۋ مەزگىلدە قار ـ مۇز ساياحاتىن ويداعىداي يگەرىپ، بىلتىر 2 ميلليون ادامنىڭ (رەت) شاڭعى تەبۋىن جۇزەگە اسىرعان نەگىزدە، بيىل %30تەن استام ارتۋعا قول جەتكىزىپ، جازعى ساياحاتتىڭ اناعۇرلىم جاندانۋىن، قىسقى ساياحاتتىڭ سايابىرلاماۋىن جۇزەگە اسىرىپ، شينجياڭ ساياحات كاسىبىنىڭ جوعارى ساپالى دامۋ ارناسىنا ٴتۇسۋىن ىلگەرىلەتەدى.

سول كۇنى "شينجياڭعا ساياحاتشى جەتكىزۋ" ارەكەتى ٴبىر ۋاقىتتا باستالدى، شيەچىڭ، تۇڭچىلىك، فيجۇ سىندى 3 يننەرنەت جەلىسىندەگى ساياحات تۇعىرى مەن اۋتونوميالى رايوندىق مادەنيەت ـ ساياحات مەڭگەرمەسى، بيڭتۋان مادەنيەت، دەنە تاربيە، راديو ـ تەلەۆيزيا جانە ساياحات مەكەمەسى، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسەتىن 19 ولكە، قالانىڭ ساياحات سەرىكتەستىكتەرى مەن شينجياڭنىڭ جەرگىلىكتى قابىلداۋ ساياحات سەرىكتەستىكتەرى جەكە ـ جەكە "شينجياڭعا ساياحاتشى جەتكىزۋ" سەلبەستىك كەلىسىمىنە قول قويىپ، ساياحات ارقىلى شينجياڭعا كومەكتەسۋ قىزمەتىن اناعۇرلىم ىلگەرىلەتتى.

مادەنيەت ـ ساياحات مينيسترلىگى تاعى اۋتونوميالى رايوندىق مۇراجاي، قۇربان تۇلىم ەسكەرتكىش سارايى، قاشقار بايىرعى قالاسى كورىنىس ٴورىسى، حوتان كەشكى بازارى، قۇلجا قازانشى حالىقتىق سالت ـ سانا ساياحات ٴورىسى، يارعۇل بايىرعى قالاسى، شينجياڭ ٴوندىرىس ـ قۇرىلىس بيڭتۋانى اسكەري تىڭ يگەرۋ مۇراجايى سياقتى ساياحات ارقىلى ٴار ۇلتتىڭ ارالاسۋىن، ىشتەسۋىن، توعىسۋىن جەبەگەن شينجياڭنىڭ 10 ٴىرى مىسالىن جاريالادى، "شيندۇڭفاڭ جۇردەك پويەزى" ساياحات ارناۋلى پويەزى، مايتاۋ ـ كۇشار تاس جولى سياقتى قاتىناس ـ تاسىمال مەن ساياحات توعىسا دامىعان تيپتىك مىسالدارعا ماڭدايشالىق بەردى، كوكتوعاي مەملەكەتتىك كەن باقشاسى، تۇرپان لۇۋلان شارابى قورعاسى كورىنىس ٴورىسى، جيەيۋ حانشا جۇپار ٴشوپ كاسىپ سالاسى باقشاسى سياقتى 8 مەملەكەتتىك ونەر ـ كاسىپ ساياحاتىنان ۇلگى كورسەتۋ بازاسىنا ماڭدايشالىق بەردى.

بۇل رەتكى قيمىلدى مادەنيەت جانە ساياحات مينيسترلىگى، اۋتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتى باس بولىپ ۇيىمداستىرعان، مادەنيەت ـ ساياحات مينيسترلىگى، جۇڭگو مەملەكەتتىك تەمىر جول توبى شەكتى سەرىكتەستىگى، اۋتونوميالى رايوندىق مادەنيەت ـ ساياحات مەڭگەرمەسى سياقتى قاتىستى مەڭگەرمە، مەكەمەلەردەن، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسەتىن 19 ولكە، قالانىڭ قولباسشىلىق شتابىنان، بۇكىل ەلدەگى ولكە، اۋتونوميالى رايون، قالالاردان، سونداي ـ اق شينجياڭ ٴوندىرىس ـ قۇرىلىس بيڭتۋانىنىڭ مادەنيەت ـ ساياحات تاراۋلارىنان، ايماق، وبلىس، قالالاردىڭ مادەنيەت ـ ساياحات تاراۋلارىنان، شينجياڭداعى ٴىرى ساياحات مەكەمەلەرىنەن جانە شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسەتىن 19 ولكە، قالانىڭ ساياحات سەرىكتەستىكتەرىنەن كەلگەن قاتىستى قىزمەتكەرلەر ماجىلىسكە قاتىناستى.

«شاباندوز» اتتى كينو فيلمدى كورىپ، بەيزاتتىق مۇرا ماروجەنيدىڭ ٴدامىن تاتتى

21 مەملەكەتتىڭ جاس جۇڭگو تانۋشىلارى اپتا سوڭىن كوڭىلدى وتكىزدى

☐ انار بولات \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى لي لي

تيانشان كينو ستۋدياسى تۇسىرگەن بالالاردى شابىتتاندىراتىن كينو فيلم «شاباندوزدى» كورىپ، "جۇڭگونىڭ 20 ـ عاسىرداعى قۇرىلىس مۇرالارى نىسانى" ـــ شينجياڭ حالىق تەاترحاناسىن ەكسكۋرسيالاپ، ىلە قازاق اۋتونوميالى وبلىسىنىڭ بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى ۋاكىلدىك نىسانى ـــ گۇلاندامنىڭ عاسىرلىق بايىرعى ادىسپەن جاسالاتىن ماروجەنينان ٴدام تاتتى... 10 ـ ايدىڭ 21 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن 2023 ـ جىلعى جاس جۇڭگو تانۋشىلار زەرتتەپ ٴبىلىم اسىرۋ جوسپارىنىڭ شينجياڭ كلاسىنا قاتىناسقان 21 مەملەكەتتىڭ جاس جۇڭگو تانۋشىلارى اپتا سوڭىن كوڭىلدى وتكىزدى.

«شاباندوز» ـــ التاي ايماعىنىڭ "ات ونەرىن مەكتەپكە ەنگىزۋ" قيمىلىن ارقاۋ ەتىپ، ەسەيىپ ـ ەرجەتۋ، باتىلدىق، جاۋاپكەرشىلىك جونىندەگى حيكايانى باياندايدى. اڭسار اتتى ۇل بالانىڭ مەنشىكتى اتى جوق ەدى، ٴبىراق ول ساحاراداعى ەڭ مىقتى شاباندوز بولۋدى ارماندايدى. ارمانىن جۇزەگە اسىرۋ بارىسىندا، اڭسار بىرتە ـ بىرتە جاۋاپكەرشىلىك، ەرلىك، ماحاببات جونىندە تەرەڭ تۇسىنىككە يە بولادى.

"قاتتى اسەرلەندىم، بۇل ٴبىر مەيىرلى اڭگىمە ەكەن". سانكت ـ پەتەربۋرگ مەملەكەتتىك داشۋەسى شىعىس فاكۋلتەتىنىڭ جۇڭگو ٴتىلى جانە ادەبيەت وقىتۋىن زەرتتەۋ كەڭسەسىنىڭ كومەكشى وقىتۋشىسى فاڭ لي بىلاي دەدى: فيلمدە مەنى ەڭ اسەرلەندىرگەنى جارالانعان اتتىڭ اڭساردىڭ جانىنا قايتىپ كەلگەن كورىنىسى بولدى.

تەھران داشۋەسى جۇڭگو ٴتىل ـ ادەبيەت فاكۋلتەتىنىڭ وقىتۋشىسى حاۋمەيت مىنالاردى ٴبىلدىردى: كينو فيلمدەگى بالا رياسىز دا اق پەيىل، ونىڭ تۇرمىسقا سەنىمى مەن باتىلدىعى ادامدى ەرەكشە اسەرلەندىرەدى، "كينو فيلمدەگى تابيعات كورىنىسى وتە كوركەم ٴارى جۇڭگوداعى از ۇلتتاردىڭ گۋمانيتارلىق سالت ـ ساناسىن ايگىلەيدى، بۇل جۇڭگونىڭ شينجياڭىن ٴتۇسىنۋدىڭ تەرەزەسى".

ەسىكتىڭ ەكى جاعىنا جەكە ـ جەكە راۋاپ شەرتكەن بوز بالانىڭ، بۇرالا بيگە باسقان بويجەتكەننىڭ ٴمۇسىنى قويىلعان، زال، ٴدالىز، دىڭگەك قابىرعالارىندا تۇگەلدەي ادەمى گيپس اشەكەيلەرى بار، زالدىڭ ىشىنە تۇرلىشە داۋىرلەردەگى كينو قۇلاقتاندىرۋلارى جاپسىرىلعان... شينجياڭ حالىق تەاترحاناسى 1955 ـ جىلى سالىنعان، كەزىندە "جۇڭگوداعى ەڭ كوركەم تەاترحانا" بولىپ باعالانىپ، 7 ـ توپتاعى مەملەكەتتىك ٴتۇيىندى مادەني ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋ ورىندارى قاتارىنا تاڭدالعان، وندا نەشە ۇرپاق ادامنىڭ قالا مادەنيەت ەستەمەسى جاتىر.

"شينجياڭ حالىق تەاترحاناسى وتە ادەمى قۇرىلىس، ونىڭ كوپ ٴتۇرلى قۇرىلىس مادەنيەتىن توعىستىرعاندىعىن سەزىنۋگە بولادى. قابىرعاداعى ويۋ ـ ورنەك ماعان بۇرىننان تانىستاي سەزىلەدى، بۇل ٴدال بايىرعى جىبەك جولىنداعى كوپ نەگىزدى مادەنيەتتىڭ اۋىس ـ كۇيىسىن، ٴوزارا ۇلگى الۋىن ايگىلەيدى"، ـ دەدى بانگلادەش داككا داشۋەسى كۇڭزى شۋەيۋانىنىڭ حانزۋ ٴتىلى وقىتۋشىسى يۋي حاۋۋن.

شينجياڭ حالىق تەاترحاناسىنىڭ 1 ـ قاباتىنىڭ سول جاعىنداعى گۇلاندام ىلە عاسىرلىق بايىرعى ادىسپەن جاسالاتىن ماروجەني دۇكەنىندە "اۋەلگى ٴدام"، "ىلە كوگى"، "روزا گۇلىمەن اشىنتۋ"، "كۇلگىن ٴتۇستى كوفە" سياقتى 10 نەشە ماروجەني ٴتۇرى بار.

«ماروجەنيدىڭ ٴدامى ٴتىل ۇيىرەدى ەكەن، قويۋ سىر ٴسۇتتىڭ ٴدامى بار». سامارحان مەملەكەتتىك شەتەل تىلدەرى شۋەيۋانىنىڭ جۇڭگو ٴتىلى وقىتۋشىسى يانزى ماروجەنيعا جاقسى باعا بەردى ٴارى دۇكەننىڭ مادەنيەت تىنىسىنا قىزىقتى، "دۇكەننىڭ اشەكەي جوباسى دا كەرەمەت، كونە ۇلگىدەگى كينو قويۋ اپپاراتى، 1963 ـ جىلعى كينو فيلم «مۇزتاۋدان كەلگەن قوناقتىڭ» العاشقى قويىلىمىنداعى ورىندىق، ەسكىنى جاڭعىرتقان ادەمى اسپالى شام، ۇلتتىق ۇلگىدەگى داستارقان، جايناعان گۇلدەر، سونداي ـ اق شينجياڭعا قاتىستى كوپتەگەن كىتاپتار، بۇل ادامنىڭ جان دۇنيەسىن شاتتىققا بولەيتىن ورىن ەكەن".

شەتەلدىك دوستاردىڭ كەلگەنىن كورىپ، ماروجەني دۇكەنىنىڭ قىزمەتكەرلەرى گيتارامەن «گۇل نەگە وسىنشاما قىزىل»، «سەن مەنى جابىرقاۋعا قالاي قياسىڭ» دەگەن اندەردى ورىندادى، جۇڭگو تانۋشىلار مەن دۇكەن قىزمەتكەرلەرى، قارىدارلار بىرگە شاتتانا ٴان ايتىپ، بيگە باستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

تاياۋ جىلداردان بەرى شينجياڭنىڭ جەرگىلىكتى فينانس قۇرىلىمدارى قارىشتاپ دامۋدان سىرت، اكتسيا، قامسىزداندىرۋ، بانكە سياقتى مەملەكەت سيپاتتى فينانس قۇرىلىمدارى دا ىركەس ـ تىركەس شينجياڭعا ىرگە تەپتى. پاكيستان حابيب بانكەسى سياقتى شەتەلدىك كەيبىر فينانس قۇرىلىمدارى ۇرىمجىدەن بولىمشە بانكە قۇردى.

ساندى مالىمەتتەردە كورسەتىلۋىنشە، 6 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن قاراستى وڭىردەگى بانكە قۇرىلىمدارى مەن قامسىزداندىرۋ قۇرىلىمدارىنىڭ سانى 2013 ـ جىلدىڭ سوڭىنداعىدان جەكە ـ جەكە %95. 4، %47. 18 ارتىپ، كوپ دەڭگەيلى، كەڭ قامتىمدى، يقۋاتتارى ارقىلى ٴبىرىن ـ ٴبىرى تولىقتىراتىن فينانستىق ۇيىمدىق جۇيە قالىپتاستىردى.

"ينتەرنەت ٴداۋىرى بولعانىمەن، الايدا فينانستىق قارجى قوسۋ ٴالى دە جۇمىس باسىنا بارىپ ىشكەرىلەي تەكسەرۋ جۇرگىزۋدى قاجەت ەتەدى، سوندا عانا نىسانداردىڭ ناقتى جاعدايىن ونان ارى ٴتۇسىنىپ، حاۋىپ ـ قاتەردى مەڭگەرۋگە بولادى. ال فينانستىق باسقارۋ ـ مەڭگەرۋ ـــ فينانس قۇرىلىمدارىنىڭ جانى. شينجياڭنىڭ ەكونوميكالىق قيمىلدارىنىڭ كۇن سايىن تەبىندى بولۋىنا ىلەسە، بۇل اناعۇرلىم كوپ فينانس قۇرىلىمدارىنىڭ شينجياڭعا ىرگە تەبەتىندىگىنەن دەرەك بەرەدى"، ـ دەدى سۋ نيڭ.

ونىمدەردە جاڭالىق اشۋدى ىلگەرىلەتىپ، ەكونوميكا ـ ساۋدا بارىس ـ كەلىسىن جەدەلدەتتى

10 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى جۇڭگو حالىق مال ـ مۇلىك قامسىزداندىرۋ شەكتى جارنا سەرىكتەستىگىنىڭ ٴۇرىمجى قالاسى بولىمشە سەرىكتەستىگىندە شينجياڭ فۋفلىڭ بيو علىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى شەتەلدەگى كورمە ـ ٴماجىلىس پاتەنت داۋ ـ شارى زاڭدىق اقى قامسىزداندىرۋىنا قاتىناستى، بۇل شينجياڭنىڭ شەتەلدەگى تۇڭعىش ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعى قامسىزداندىرۋى.

وسى قامسىزداندىرۋ تۇرىنە قاتىناسقانىنان كەيىن، فۋفلىڭ بيو علىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى شەتەلدە كاسىپتىك كورمە ـ ماجىلىسكە قاتىناسقاندا، پاتەنت داۋ ـ شارىنا جولىققاندا ٴارى زاڭدىق جولعا سۇيەنىپ شەشكەندە، قامسىزداندىرۋ تولەمى ارقىلى پاتەنت داۋ ـ شارى سەبەپتى جۇمسالعان ادۆوكات اقىسى، ارىز ـ شاعىم اقىسى سياقتى زاڭدىق قاراجاتتىڭ تولەمىن الۋىنا بولادى.

حالىقارالىق فينانس ونىمدەرىنىڭ كۇن سايىن كوبەيۋى ـــ "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولدى" جوعارى ساپالى بىرگە قۇرۋ جاعدايىندا، شينجياڭنىڭ فينانس كاسىبىن دامىتۋىنىڭ تابيعي بەتالىسى. مەملەكەتتىڭ جوعارى دەڭگەيلى اقىل ـ پاراسات قويماسىنىڭ بەلدى وقىمىستىسى حۇ جىڭيۋان ايتقانداي، "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول" باستاماسى بىرگە قۇراتىن ەلدەر اراسىنداعى ساۋدا بارىس ـ كەلىسىن جەبەيدى، شينجياڭنىڭ فينانس كاسىبى اناعۇرلىم كوپ شەكارا اتتاعان ساۋدا جاعىنداعى قارجى قۇراۋ، ەسەپ جابۋ سياقتى كاسىپتەردى قارسى الادى، بۇل فينانس قۇرىلىمدارىنىڭ حالىقارالانعان قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتۋىنا پايدالى.

"فينانستىق قىزمەت وتەۋ ٴتۇرىن ەكونوميكالىق قيمىلدىڭ الۋان تۇرلىلىگى بەلگىلەيدى. 'ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولدى' بىرگە قۇرۋدىڭ ىشكەرىلەي ىلگەرىلەۋىنە ىلەسە، شينجياڭنىڭ سىرتقى ەكونوميكالىق قيمىلدارى بارعان سايىن كوبەيىپ، حالىقارالىق فينانستىق قىزمەت وتەۋ قاجەتى دە وسىعان ىلەسە كوبەيەتىن بولادى"، ـ دەدى سۋ نيڭ.

اۋىل شارۋاشىلىق بانكەسىنىڭ شينجياڭ بولىمشە بانكەسىن الىپ ايتار بولساق، بۇل بانكە ەل ٴىشى ـ سىرتىنداعى بولىمشە بانكەلەردىڭ ىقپالداسۋىن كۇشەيتىپ، شەتەلدەن قارىز اقشا الۋعا ەل ىشىندە كەپىلدىك بەرۋ، ەركىن ساۋدا قارىزىنا ەل ىشىندە كەپىلدىك بەرۋ، حاۋىپ ـ قاتەرگە ات سالىسۋ، شەكارا اتتاعان حالىق اقشاسىمەن نىساندارعا قارجى قۇراۋ سياقتى جاڭالىق اشۋ، ىقپالداسۋ ونىمدەرىن بار كۇشپەن جالپىلاستىرىپ، سىرتقا باعىتتالعان ەرەكشە كاسىپ سالاسى جۇيەسىن قۇرۋعا كۇش ۇستەدى.

"ەل ىشىندە كەپىلدىك بەرىپ، شەتەلدەن قارىز اقشا الۋ سياقتى شەكارا اتتاعان قارجى قۇراۋ جاڭا ۇلگىسى ارقىلى سوڭعى 2 جىلدا ٴبىز شينجياڭ كاسىپورىندارىنىڭ شەتەلدىك وزىندىك قۇنى تومەن قارجىسىنان 4 ميلليارد 800 ميلليون يۋان الۋىنا كومەكتەسىپ، شينجياڭنىڭ شەكارا وتكەلى ەكونوميكالىق بەلدەۋىنىڭ نەگىزدىك قۇرىلعى قۇرىلىسىن پارمەندى قولدادىق"، ـ دەدى اۋىل شارۋاشىلىق بانكەسى شينجياڭ بولىمشە بانكەسى حالىقارالىق كاسىپ ٴبولىمىنىڭ باس ديرەكتورى جاڭ حۇيۋي.

اۋىل شارۋاشىلىق بانكەسىنىڭ شينجياڭ بولىمشە بانكەسى تاعى قورعاس شەكارالىق سەلبەستىك ورتالىعىندا تەڭگەنى ناق اقشاعا ايىرباستاۋ جانە شەكارا اتتاپ اۋدارىپ الۋدى ورىستەتتى، بۇل كاسىپ 2018 ـ جىلى 4 ـ ايدان باستاپ ورىستەتىلگەننەن قازىرگە دەيىن 800 ميلليون تەڭگەنى شەكارا اتتاپ جەتكىزدى.

"بۇل كاسىپ سەلبەستىك ورتالىعىنداعى ساۋداگەرلەردىڭ تاۋار ساۋداسىندا العان تەڭگەسىن حالىق اقشاسىنا ايىرباستاپ الۋىنا قولايلىلىق جاساپ، جۇڭگو ـ قازاقستان ەكى ەل تۇرعىندارىنىڭ ساۋدا بارىس ـ كەلىسىن جەبەدى"، ـ دەدى جاڭ حۇيۋي.

سوڭعى 10 جىلدا شينجياڭنىڭ بانكە كاسىبى، قامسىزداندىرۋ كاسىبى، اكتسيا كاسىبى فينانس ونىمدەرى مەن قىزمەت وتەۋ ۇلگىسىندە جاڭالىق اشۋدى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، ٴتۇرلى كاسىپورىندار قارجى قۇراۋداعى قيىن ماسەلەلەرىن ٴونىمدى شەشتى. قازىر حالىق اقشاسىنىڭ جۇڭگونىڭ شينجياڭى مەن بىرگە قۇراتىن ەلدەردىڭ ٴوز ەلىنىڭ شەتەلدىك اقشاسىمەن شەكارا اتتاعان كىرىس ـ شىعىسىنداعى ارا سالماعى 2012 ـ جىلداعى %8. 2تەن %9. 32كە جوعارىلادى.

"فينانس ونىمدەرىنىڭ ەكونوميكالىق قيمىلدارمەن قاجەتتىلىگىنىڭ ٴوزارا ۇيلەسىمدىلىگى، ەكى جاقتىڭ ۇيلەسىمدىلىك دەڭگەيىنىڭ جوعارىلاۋى قارجىنىڭ اينالىم قۋاتىن جوعارىلاتاتىندىعى ٴسوزسىز، بۇل جۇڭگونىڭ شينجياڭى مەن 'ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولدى' بىرگە قۇراتىن ەلدەردىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا بارىس ـ كەلىسىن ىلگەرىلەتۋگە پايدالى"، ـ دەدى سۋ نيڭ.

فينانس ورتالىعىن تۇلعالاپ، ەكونوميكالىق ارتۋدى جەبەدى

10 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى شينجياڭ بولىمشە بانكەسىنەن قۋانىشتى حابار تارالدى، ٴتۇرلى قارىز اقشا قالدىق سوماسى تۇڭعىش رەت 300 ميلليارد يۋاننان اسىپ، تاريحتاعى تىڭ دەڭگەيگە جەتتى. "بۇدان كەيىن ٴبىز اۋتونوميالى رايوننىڭ 'ٴبىر پورت، 2 رايون، 5 ۇلكەن ورتالىق، شەكارا وتكەلى ەكونوميكالىق بەلدەۋى' وزەكتى رايون جوباسىن مىقتاپ ارقاۋ ەتىپ، اۋتونوميالى رايوننىڭ '8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرى' قۇرىلىسى قاجەتىمەن تىعىز ٴتۇيىلىسىپ، 'ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولدى' بىرگە قۇرۋ باستاماسىنا ويداعىداي قىزمەت وتەيمىز"، ـ دەدى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى شينجياڭ بولىمشە بانكەسى پارتكومىنىڭ شۋجيى جىڭ بين.

يمپورت ـ ەكسپورت بانكەسى شينجياڭ بولىمشە بانكەسىنىڭ ناتيجەسى دە وسىمەن ۇقساس كورنەكتى بولدى. سوڭعى 10 جىلدا بۇل بانكەنىڭ قارىز اقشا قالدىق سوماسىنىڭ جىلدىق ورتاشا ارتۋ قارقىنى %29تەن استى.

بۇل ناتيجەلەر ٴارى شينجياڭنىڭ فينانس كاسىبىنىڭ قىزمەت وتەۋ قابىلەتىن جوعارىلاتقاندىعىنىڭ ىشام كورىنىسى. تاريحي ساندى مالىمەتتەن قاراعاندا، بيىل 8 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن بانكە قۇرىلىمدارىنىڭ "ٴبىر پورت، 2 رايون، 5 ٴىرى ورتالىققا" قولداۋ كورسەتۋ بويىنشا ىشكى ـ سىرتقى قارجى قۇراۋ قالدىق سوماسى 363 ميلليارد 980 ميلليون يۋان بولىپ، 2020 ـ جىلدىڭ سوڭىنداعىدان %49.32 ارتقان.

فينانس قۇرىلىمدارىنىڭ شوعىرلانۋى، فينانس ونىمدەرىندە جاڭالىق اشۋ فينانس كاسىبىنىڭ جالپىلىق قىزمەت وتەۋ قابىلەتىن اناعۇرلىم جوعارىلاتادى.

"بولاشاقتا ٴبىز مەملەكەت سيپاتتى بانكە، قامسىزداندىرۋ قۇرىلىمى باس شتابىنىڭ شينجياڭنىڭ ەكونوميكالىق دامۋىنا قولداۋ كورسەتەتىن شارالاردى شوعىرلاۋىنا قول جەتكىزىپ، امانات ـ قارىز اقشا كولەمىن باسقارۋ، ورتا، ۇزاق مەزگىلدىك سەنىمدىلىك نەسيەسىن بەرۋ، مىندەتتەن ادا ەتكەندەردىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن قۋزاماۋ، كەمسىرلى قارىز اقشانى باعالاۋ سياقتى جاقتاردا شينجياڭداعى بولىمشە قۇرىلىمدارعا ساياسات جاعىنان اناعۇرلىم كوپ بەيىمدەلىپ، شينجياڭنىڭ 'ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول' وزەكتى رايونى قۇرىلىسىنا قولداۋ كورسەتۋ سەرپىنىن ارتتىرامىز"، ـ دەدى مەملەكەتتىك فينانس باقىلاۋ ـ باسقارۋ باس مەكەمەسى شينجياڭ باقىلاۋ ـ باسقارۋ مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى حۋاڭ فۋنيڭ.

سونىمەن بىرگە فينانس قۇرىلىمدارىنىڭ شوعىرلانۋى جانە قىزمەت وتەۋ قابىلەتىنىڭ جوعارىلاۋى شينجياڭنىڭ جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى وڭىرلىك فينانس ورتالىعىن قۇرۋىنا نەگىز قالادى.

"'ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولدى' بىرگە قۇراتىن ەلدەردىڭ فينانس سەلبەستىگى تەرەڭدەي دامۋدا، بۇل شينجياڭعا جاڭا تاريحي ورىن جانە داۋىرلىك جاۋاپكەرشىلىك جۇكتەيدى. شينجياڭنىڭ فينانس كاسىبى كەلەلى تاريحي ورايدى مىقتى يگەرىپ، قارجى قوسۋ، قارجى قۇراۋ ۇلگىسىندە ۇزدىكسىز جاڭالىق اشىپ، قىزمەت وتەۋ ساپاسى مەن ونىمدىلىگىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى وڭىرلىك فينانس ورتالىعىن بار كۇشپەن تۇلعالاۋى كەرەك"، ـ دەدى حۋ جىڭيۋان.

ساندى مالىمەتتەردە كورسەتىلۋىنشە، 2022 ـ جىلى شينجياڭنىڭ فينانس كاسىبىنىڭ ارتقان قۇنى 121 ميلليارد 694 ميلليون يۋان بولىپ، الدىڭعى جىلداعىدان %9. 5 ارتىپ، GDPدىڭ ارتۋ قارقىنىنان تەز بولعان؛ فينانستىڭ سالىققا قوسقان ۇلەسى 19 ميلليارد 707 ميلليون يۋان بولىپ، بۇكىل رايون سالىعىنىڭ %4. 8ىن يەلەگەن.

"'ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولدى' جوعارى ساپالى بىرگە قۇرۋدىڭ ىشكەرىلەي ىلگەرىلەۋىنە بايلانىستى، فينانس قۇرىلىمدارىنىڭ شوعىرلانۋى شينجياڭعا تەك تۇلعالىق ەكونوميكاعا قىزمەت وتەۋ قابىلەتىنىڭ جوعارىلاۋى عانا ەمەس، اناعۇرلىم كوپ ەكونوميكالىق جالپى مولشەر مەن جۇمىستانۋ ورايى سياقتىلاردى دا اكەلىپ وتىر". سۋ نيڭ شينجياڭنىڭ فينانس كاسىبىنىڭ بولاشاعىنان زور ٴۇمىت كۇتەدى.